

Zwiększeniu efektywności wykorzystania maszyn rolniczych w gospodarstwach rolnych. Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 w gospodarstwach rolnych znajdowało się 1,5 mln ciągników rolniczych, tj. o 9,9% więcej niż w 2002 r. Przy zmniejszonej ilości gospodarstw i jednoczesnym spadku powierzchni użytków rolnych, średnia powierzchnia przypadająca na jeden ciągnik zmniejszyła się w stosunku do wyników poprzedniego spisu i wynosiła 10,6 ha użytków rolnych wobec 12,6 ha w 2002 r. Zwiększenie efektywności może w takiej sytuacji polegać m.in. na dostosowaniu wydajności maszyny lub mocy ciągnika rolniczego do rozmiarów i intensywności prowadzonej działalności produkcyjnej, także na zastosowaniu w gospodarstwach wyspecjalizowanych maszyn rolniczych w postaci zagregowanych zestawów maszynowych. Zintegrowana praca maszyn wpływa na oszczędność czasu oraz ograniczenie zużycie paliwa, które wiąże się z obniżeniem emisji spalin i dwutlenku węgla. [U]

- **Wykorzystywaniu w procesie produkcji maszyn i urządzeń o najwyższej klasie energetycznej.** Dostępne obecnie na rynku maszyny i urządzenia o najmniejszej energochłonności ciągle jeszcze charakteryzują się stosunkowo wysoką ceną zakupu, a właścicielom zwłaszcza mniejszych i mniej zasobnych gospodarstw trudniej jest bez wsparcia myśleć w perspektywie długofalowych zysków wynikających z użytkowania efektywnych urządzeń. Niezbędne są więc działania promujące oraz system wsparcia finansowego, w celu zwiększenia dostępności dla rolnictwa maszyn i urządzeń o najwyższej klasie energetycznej. W średnim okresie może wystąpić przewaga kosztów, ze względu na konieczne inwestycje oraz działania edukacyjne, które w dłuższym okresie czasu przyniosą wymierne zyski wynikające ze zmniejszenia zużycia surowców (węgla, gazu, oleju napędowego itp.). [U F]
- **Zwiększeniu możliwości korzystania przez rolników z usług doradczych oraz wdrażanie zaleceń wskazanych przez doradców w zakresie poprawy efektywności energetycznej.** Usługi mogłyby obejmować takie kwestie jak np. zasady oszczędności zużycia energii w gospodarstwie, dokonanie audytu termomodernizacyjnego i remontowego budynków, ocenę efektywności inwestycji energooszczędnych. [U F]
- **Upowszechnianiu ekologicznej produkcji rolnej.** Rolnictwo ekologiczne to sposób gospodarowania zmniejszający zależność od nakładów zewnętrznych poprzez stymulowanie biologicznych mechanizmów produkcyjnych w obrębie gospodarstwa. Rolnictwo ekologiczne radykalnie ogranicza stosowanie środków wytworzonych lub przetworzonych przemysłowo, nawet jeśli mają podobne oddziaływanie do substancji występujących w przyrodzie. Założeniem tego systemu jest naśladowanie procesów zachodzących w naturalnych ekosystemach – zarówno jeśli chodzi o aspekt jakościowy (rodzaj wprowadzanych do obiegu substancji), jak i ilościowy (poziom intensywności). Przykładowe kryteria szczegółowe to – w uprawie roślin – odpowiednio zaplanowany płodozmian o kilkuletniej rotacji (minimum cztery lata), z udziałem roślin bobowatych w plonie głównym, obejmujący wsiewki i międzyplony chroniące glebę przed erozją. Z kolei podstawą nawożenia jest próchnica uzyskiwana w procesie kompostowania materiałów organicznych pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Zwierzęta spełniają w gospodarstwie ekologicznym istotną rolę: usprawniają i jednocześnie zamykają obieg materii. Obecność zwierząt wymusza włączenie do uprawy roślin pastewnych (poszerzenie bio-różnorodności), a przede wszystkim zapewnia gospodarstwu własne nawozy organiczne. Stosunkowo duża czystość gleb w Polsce jest

